

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. altera, qua negat praedictionibus vim argumenti inesse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

& frivolis, ut sententiæ nostræ veritatem adstruant potius quam destruant. Plura afferre possem, sed ista sane vim Prophetiarum satis defendunt, quam Grotii opinio labefactat.

altera, quæ negat prædictionibus vim argumenti inesse.

V. Eandem vero penitus infringit, cum ait vaticinia hæc, non in vim argumenti proprie adhiberi, sed ad illustrandam atque confirmandam rem jam creditam: quod perinde est ac si diceret, ad Christianam fidem probandam infirma esse & invalida, ornatus vero tantum, & fovendæ Christianorum pietatis gratia, sic tanquam quasdam Veteris & Novi Testamenti convenientias, à piis & ingeniosis hominibus excogitatas, & ægrè accommodatas, observari & proferri, cum nihil ad ponenda fidei fundamenta profint. Quæ doctrina, tanti viri pace dixisse liceat, parum certe abest ab impietate, & tota Socini fermento turget. Ejus siquidem discipulus Smalcus capite nono De divinitate Jesu Christi, in eandem prorsus conspirat sententiam, quam & iisdem fulcit rationibus. At aliter sentiebat Augustinus, qui adversus Faustum Manichæum Prophetarum prædictiones respicientem disputans, non fidem Christi miraculis & resurrectione comparatam, vatum Prophetis confirmandam esse censuit, sed à vaticiniis potius Prophetarum ordiendam esse fidem, ad absconditos deinde sapientiæ & scientiæ thesauros penetrandum esse existimabat: Ea ipsa, inquit, est simplex fides, qua credimus, antequam cognoscamus supereminentem scientiam caritatis Christi, ut impleremur in omnem plenitudinem Dei, non sine causa dispensationem humilitatis ejus, qua humanitas natus & passus est, à Prophetis per propheticam gentem, per propheticum populum, per propheticum regnum tanto ante prædictam. Tum: Ibi sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi, qui nulli aperiuntur, si sibi per maternam carnem trajetum cibum, id est per Apostolica & Prophetica ubera lactis alimenta contemserit. Demum concludit: Non ergo quod dicimus necessariam simplicem fidem, contrarium est ei quod dicimus, ut Prophetis credatur: magis enim ad hoc pertinet, ut Prophetis credatur, priusquam purgata & roborata mente possit intelligi, qui per Prophetas sic loquebatur. Idem alibi: Quid est Christus? dicit Paganus: cui respondemus, Quem prænumiaverunt Prophetae. Nempe Paganus Christi notitia & fidei rudimentis imbuendum, adire vult & consulere Prophetas. Alio item loco totam

August. adv. Faust. Man. libr. 11. cap. 46.

August. Tract. 37. in Joh.

August. libr. 1. De consens. Evang. cap. 11.

Euseb. Præp. libr. 1. cap. 3.

Lact. Inst. 1. cap. 3.

Orig. contr. Cell. libr. 1.

Orig. contr. Cell. libr. 2.

Ebraicæ Republicæ administrationem, Christi prophetiam fuisse docet: Cui prophetae venturo, inquit, gens una deputata est, cujus Republica tota administratio prophetia esset illius Regis venturi, & civitatem caelestem ex omnibus gentibus condituri. Aliter sentiebat & Eusebius, cum scriberet: ἡ μὲν τὸ πρῶτον τῆς καθ' ἡμᾶς ἀληθείας διαδοχῆς, καὶ ἡ δὲ τοῦ Ἰησοῦ ἐβραϊκῶν γραφῶν μαρτυρεῖται, ἐν αἷς τοῖς μυστικῶν ὄντων οἱ παρ' ἑβραίων ἀποφῆται τῶν ἰσραηλῶν ἐπαγγελῶν παντὶ τῷ Ἰσραὴλ βίω κηρύσσοντες, ὁμοίως δὲ τῆς τῆς θεῶν ἀποστολῆς ἐπισημαίνουσιν, & τῶν εἰς ἀβελῆου ἀντὶ παρασίτου ἀποδιδασκῶν. Non levis est probatio veritatis, quam tuetur, Ebraicarum litterarum testificatio, in quibus cum ante multos annos Ebraei Prophetae bonorum promissionem omni mortali generi prædicaverint, nominatim Christi appellationis meminerunt, ejusque adventum ad homines vaticinati sunt. Itaque oraculis præcipue Prophetarum dogmatis Christiani veritatem in libris De evangelica demonstratione adstruxit. Aliter sentiebat Sylvester Papa, qui in disputatione cum Judæis Romæ habita, quam Historiæ suæ Cedrenus inferuit, hoc uno propemodum argumento, quod ex Prophetiarum eventu ducitur, Christianorum causam tuebatur. Aliter sentiebat Constantinus Imperator, qui cum colloquio huic interesset, sic Judæos affatus est: εἰ τὰ αὐτῶν ταῖς ὑμῶν ἀποφῆται βιβλίοις, ἀποστολῶν ἀντιγράφοις, ὁ Ἰσραὴλ, ἰσραηλῶν ἐπισημαίνουσιν ἐν τοῖς βιβλίοις ἐπισημαίνουσιν. Si hæc vestris continentur libri, frustra, ὁ Judæi, contradicimus, ob ea quæ passus est Christus, quæ ordine prædicta in Christo completa sunt. Aliter sentiebat Lactantius, cum sic quemdam Christianæ religionis adversarium alloqueretur: Discite igitur, si quid tibi cordis est, non solum idcirco à nobis Deum creditum Christum, quia mirabilia fecit, sed quia vidimus in eo facta esse omnia, quæ nobis annuntiata sunt vaticinio Prophetarum. Et rursus: Non igitur suo testimonio (cui enim de se dicenti potest credi?) sed Prophetarum testimonio, qui omnia quæ fecit ac passus est, multo ante cecinerunt, fidem divinitatis accepit. Aliter sentiebat Cyprianus, cum testimonia è Libris sacris adversus Judæos colligens scriberet in Præfatione ad Quirinum profuturas ei prædictiones Prophetarum, ad prima fidei lineamenta formanda. Aliter sentiebat Origenes, cujus hæc verba sunt adversus Cellum: τὸ μὲν πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον τῶν ἰσραηλῶν ἀποφῆται, οἷς ἐπισημαίνουσιν, ὅτι ἀποφῆται τῶν ἰσραηλῶν ἀποφῆται, καὶ τῶν μὲν αὐτῶν, ἢ & τῶν μὲν αὐτῶν. Omnium quæ ad astringendam Christi fidem adhiberi possunt argumentorum maximum hoc est, quod prædictum fuit à Prophetis qui apud Judæos fuerunt, tum Mose, tum & iis qui Mose vel recentiores fuerunt, vel vetustiores. Idem etiam probationem quæ fit per Prophetarum prædictiones, ἰσραηλῶν ἀποφῆται, Validissimam demonstrationem appellat. Aliter sentiebat Tertullianus, qui librum suum adversus Judæos hæc absolvit

clausula: *Hac aut prophetata nega, quæ coram videntur; aut adimpleta, quæ leguntur: aut si negas utrumque, in eo erunt adimpleta, in quem sunt prophetata.* Aliter sentiebat Irenæus, qui homines Christi Jesu miracula præstigiis facta esse cavillantes, Prophetarum oraculis convincebat; atque ita non Prophetarum veritatem adstruebat Christi miraculis, quod fieri vult Grotius; sed miraculorum Christi veritatem Prophetis comprobabat. Aliter sentiebat Athenagoras, qui repudiatis Philosophorum opinionibus de Deo, & opinionum argumentis, de Christianorum dogmate aiebat: *ἡμῶν δὲ ὡν νοῦν ἔχοντων, ἡμῶν δὲ ἰσχυρῶν ἀποδείξεων ἔχοντων.* Nos autem eorum quæ novimus & credimus, Prophetas testes habemus. Deinde: *αἱ φωναὶ τῶν ἀποστόλων ἡμῶν ἡμῶν τῶν δογματικῶν Prophetarum voces ratiocinationes nostras confirmant.* Aliter sentiebat Iustinus, qui Prophetarum fere prædictis dogma Christianum adversus Ethnicos & Judæos defendebat. Aliter sentiebant Patres Quinti Concilii, qui Theodorum Mopliuicenum anathemate ferebant, cum ob alias causas, tum quod Prophetas, quæ de Christo sunt, rejiciens, festinaret dispensationis pro nostra salute magnum mysterium, quantum ad se pertinebat, reprobare. Quo clare significatur, Prophetis quæ de Christo prolatae sunt pessumdatis, sacræ ejus divinitatis mysterium labefieri. Aliter sentiebat & Paulus, cum sic alloqueretur Ephesios: *Estis civis sanctorum & domestici Dei, superadificati super fundamentum Apostolorum & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu:* cumque Theſſalonicenses moneret, ne Prophetas spernerent: quod tuto certe facere poterant, si supervacanea erat illarum auctoritas; nec faciebant tamen, quemadmodum testificantur Acta: *Hi autem erant nobiles eorum, qui sunt Theſſalonica: qui susceperunt verbum cum omni aviditate, quotidie scrutantes Scripturas, si hæc ita se haberent:* item cum apud Romanos prædicaret revelationem mysterii temporibus æternis taciti, quod præfactum est per scripturas Prophetarum, secundum præceptum æterni Dei, ad obediendum fidei: quibus significabat ad devinciendos in obsequium fidei hominum animos efficacissimum argumentum peti ex scripturis Prophetarum. Cum ergo Romæ Judæos ad se convertentes in Christiana fide instituere vellet, suadebat eis de Jesu, ex lege Moysi, & Prophetis, à mane usque ad vesperam; non ex Christi ipsius miraculis & resurrectione, quod vult Grotius. Imo vero causam suam agens apud Agrippam, reliquis prætermisissis argumentis, unico hoc, quod vatum prædictionibus constat, ut pote validissimo & utilissimo, uti se solere declarat: *Auxilio, inquit, adjutus Dei usque in hodiernum diem sto, testificans minori atque majori, nihil extra dicens, quam ea quæ Prophete locuti sunt futura esse, & Moyses, si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum, lumen annuntiaturus est populo & gentibus.* Cum ergo sic Agrippam interpellasset: *Credis, rex Agrippa, Prophetis?* statim respondit Agrippa: *In modico suades me Christianum fieri:* quasi id significans, admissis Prophetarum vaticiniis, statim Christo dandum esse nomen. Non alia ex nota Christum agnoscere se profiteretur apud Nathanaëlem Philippus, quam ex vaticinationibus Prophetarum: *Quem scripsit Moyses in Lege, inquit, & Propheta, invenimus, filium Joseph à Nazareth.* Prophetas Evangelistarum præcursores prædictionibus suis munisse viam Evangelio docet Petrus: *De qua salute exquisierunt atque scrutati sunt Propheta, qui de futura in vobis gratia prophetaverunt; scrutantes in quod vel quale tempus significaret in eis Spiritus Christi, prænantians eas quæ in Christo sunt passiones, & posteriores glorias: quibus revelatum est, quia non sibi met ipsis, vobis autem ministrabant ea, quæ nunc nuntiata sunt vobis per eos qui evangelizaverunt vobis, Spiritu sancto misso de celo, in quem desiderant Angeli prospicere.* Sequenti deinde Epistola prophetis oraculis fidem potius jubet adjungi, quam suo fratrumque suorum quantumlibet vero testimonio: *Accipiens enim à Deo Patre honorem & gloriam, voce de lapsa ad eum hujusmodi à magnifica gloria: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite. Et hanc vocem nos audivimus de celo allatam, cum essemus cum ipso in monte sancto. Et habemus firmiorem propheticum sermonem; cui beneficiis attendentes, quasi lucerne lucenti in caliginoso loco, donec dies elucescat, & Lucifer oriatur in cordibus vestris: hoc primum intelligentes, quod omnis prophetia Scripturæ, propria interpretatione non sit. Non enim voluntate humana allata est aliquando Prophetia, sed Spiritu sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines.* Idem Hierosolymitas hoc ipso argumento ad eluendum penitentia crimen hortatur, quod Jesum in fontem trucidando admiserant: *Et nunc, fratres, scio quia per ignorantiam fecistis, sicut & Principes vestri. Deus autem quæ prænuñciavit per os omnium Prophetarum, pati Christum suum, sic implevit. Penitentini igitur, & convertimini, ut deleantur peccata vestra.* Vides non ad fovendam duntaxat fidem jam animis hominum illapsam opportunum esse & utile Prophetarum subsidium, sed ad parandos eos & subigendos in fidei susceptionem. Lucernæ lucenti in caliginoso loco Propheticum sermonem comparat; an fide jam illustratam mentem caliginosum locum dixit; minime sane. Ergo fidei prævius esse debet sermo Propheticus, nedum comes aut assecla.

- Act. 18. 28. Apollus Alexandrinus vehementer Iudeos revincebat publice, ostendens per Scripturas, esse Christum Jesum, non utique per miracula ab eo edita. Ait Angelus Joanni in Apocalypsi:
- Apoc. 19. 10. Testimonium enim Jesu, est spiritus prophetiae: ac si diceret, ad fidem Christo Jesu conciliandam, non aliunde certiora duci quam ex oraculis Prophetarum testimonia. Emmatintios viatores gravissimis verbis castigat Christus, non quod ad patrata à se prodigia, sed quod ad editas de se prae-dictiones parum adhiberent fidei: *O stulti & tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt Propheta! Nonne haec oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Et incipiens à Moysse, & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus Scripturis quae de ipso erant.* Eodem argumento Iudeos urgebat, cum diceret:
- Joh. 5. 39. & seq. Scrutamini scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere, & illa sunt quae testimonium perhibent de me Nolite putare quia ego accusaturus sum vos apud Patrem: est qui accusat vos Moyses, in quo vos speratis. Si enim crederetis Moysi, crederetis & mihi: de me enim ille scripsit. Si autem illius literis non creditis, quomodo verbis meis creditis? Quibus significat, quicumque Moysen admiserit, se quoque ut admitat necesse esse: quippe ex eo non speciosa quaedam & verisimilia, sed necessariae consequentiae argumenta depromi, ad persuadendam fidei Christianae veritatem. In eandem sententiam
- Luc. 24. 44. Apostolos affatur Christus: *Haec sunt verba quae locutus sum ad vos, quoniam necesse est impleri omnia, quae scripta sunt in lege Moysi, & Prophetis, & Psalmis de me.* Profecto si Prophetiarum multiplex est significatio, aliaque ad res Veteris Testamenti spectet propius, alia ad Christum accommodari possit, non tamen in vim argumenti adhiberi, quod arbitratu est Grotius, eam certe impleri necesse non est, quae jam in prioris significationis eventu *πρόβημα* suum est consecuta: unde efficitur necesse non fuisse impleri omnia quae scripta sunt in lege Moysi, & Prophetis, & Psalmis de Christo, quod cum ipsius Christi verbis ex adverso pugnat. Item alibi Discipulos sic alloquitur Jesus Dominus: *Nunc dixi vobis priusquam fiat, ut cum factum fuerit credatis: efficacissimam esse docens ad persuadendum futurorum praedictionem.* Hoc ipsum denique significatum voluit, cum in monte Moysen & Eliam alloqui visus est. Objiciat quispiam istud Pauli è priorè Epistola ad Corinthios: *Itaque lingua in signum sunt, non fidelibus, sed infidelibus: Prophetiae autem non infidelibus, sed fidelibus.* Si addatur vocula, quam suppleri debere Grotius ipse agnoscit, apertior erit loci sententia: *In signum sunt Prophetiae, non infidelibus solum, sed fidelibus.* Praeterea futurorum praedictiones Prophetiarum nomine neutiquam hic signari consentium Interpretes, & id satis indicat, quod extat initio capitis: *Nam qui prophetae hominibus, loquitur ad edificationem, & exhortationem, & consolationem.* Quantum denique ad futurorum cognitionem roboris inest praedictionibus Prophetarum, facile colligitur ex egregio hoc Amosi testimonio: *Non facit Dominus Deus verbum, nisi revelaverit secretum suum ad servos suos Prophetas.* Quod si consiliorum suorum conscios habet Prophetas Deus, praecipue sane eorum quae ad Messiam spectant, qui fuit Legis ac Prophetarum finis. Atqui haec arcana Prophetis aperit Deus, ut eadem illi hominibus prodant: subjungit quippe Amos: *Dominus Deus locutus est, quis non prophetabit? Non aliam autem ob causam secreta sua pandi vult hominibus, nisi ut cognoscantur ab iis & credantur, alioquin suam, Prophetarumque suorum operam luderet.* Fidem ergo Prophetis adjungi vult Deus, proindeque vis iis probationis inest, certissimaque inde argumenta conflantur. Atque horum profecto confessionem vis veritatis à Grotio expressit in explanationibus prioris Epistolae ad Corinthios: illic enim ait Prophetiam ceteris donis praeferrì ab Apostolo, *Quia maximam ea res auctoritatem praestabat Evangelio, convincebat incredulos, firmabat credentes: divinum enim, inquit, ab omnibus hominibus creditur esse praedictio, dicta ob id divinatio.* Ad id autem vim argumenti pollere Prophetiam necesse est. Constet itaque plerasque Prophetarum praedictiones ad Christum spectantes, easque praecipuas, esse hujusmodi, ut Christum mere, proprie, ac proxime respiciant, nec aliam iis inesse significationem, nisi forte mysticam, allegoricam, remotam, ad arbitrium excogitatum, minime vero necessariam; opportunissimum vero ac praecipuum fidei Christianae argumentum, τὸ μέγιστον ἔργον αὐτῆς τοῦ σωτηρίας τῶ ἰσθῶ κεραιώσαν, ut loquitur Origenes, ex ipsis vatum praedictionibus arcessi. Addo & mihi videri valde probabile, testimonia Veteris Testamenti à Novi Scriptoribus Jesu Christo, ejusque doctrinae accommodata, constanti omnium consensu hoc tempore credita esse de Christo venturo praedictiones continere; nec opportunius ullum Evangelistis, aliisque Novi Testamenti Scriptoribus visum esse argumentum, quo religionis Christianae veritatem persuaderent. Quae cum aio, probationum aliarum vim haudquaquam oppugno. Quid de operibus suis Christus Iudeis dixerit, probe memini: *Opera, inquit, quae ego facio in nomine Patris mei, haec testimonium perhibent de me: & Apostolis: Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est? alioquin propter opera ipsa credite.* Et deinde: *Si opera*
- Orig. libr. 1. contr. Cels.
- Joh. 10. 25.
- Joh. 14. 11. 12.
- Joh. 16. 24.

non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent. Eadem est sententia istorum Johannis Evangelistæ: *Multa quidem & alia signa fecit Jesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. Hæc autem scripta sunt, ut credatis, quia Jesus est Christus Filius Dei, & ut credentes vitam habeatis in nomine ejus.* Non ergo argumentorum, quæ ad fidem Religioni Christianæ faciendam, vel ex miraculis Christi & Apostolorum, vel aliunde utiliter petuntur, robur infringo: (absit à me hoc nefas:) suum duntaxat Prophetiis servari volo. Utraque complexus est Apostolus hoc commate: *Et sermo meus, & predicatio mea, non in persuasibilibus humana sapientia ver-* 1. Cor. 2. 4.
bis, sed in ostensione spiritus & virtutis: & δαδὲν ἐκ πνεύματος & δυνάμεως: Demonstrationem spiritus appellat, quæ fit per prophetias, cujusmodi hæc nostra est: demonstrationem virtutis, quæ fit per miracula. Ita quidem interpretatur Origenes.

VI. Contra vero vel proxime & directe, vel remote & oblique Christum Jesum esse prædictum præfracte negarunt alii: quorum tamen opinio non simplex est & uniuersum, sed in geminas videtur sectas fuisse diuisa. Quidam enim Messiam à Prophetis prædictum esse non negant; at Jesum eum esse Christum qui prædictus est, ejusque vitam, mortem, aliaque gestas res in Veteri Testamento fuisse prænuntiatas, id vero negant. Quam opinionem defendunt Judæi, & olim defendebat Marcion. Alii vero, qui Christum alium non expectant, quod faciunt Judæi, sed Jesum fatentur esse Christum, prædictum tamen à Prophetis esse infitiantur. Quia in hæresi fuerunt Manichæi, magnaue adversus Faustum doctrinæ hujus patronum Augustino concertatio est. Eam deinde Theodorus Mopsuestenus, nefarius Hæreticus, sibi defendendam proposuit, in suis Libri Duodecim Prophetarum explanationibus, ut discimus ex Collatione quarta Concilii Quinti. Itaque consentientes habemus & faventes Judæos in septimæ hujus Propositionis defensione, qua multas haberi statuimus in Veteri Testamento Prophetias de Messia: adversarios vero Manichæos, & Theodoros, quos hic nobis oppugnandos proponimus: neque solum ad id colligemus verba Veteris Testamenti quibus venturus prænuntiatur Messias, sed res etiam ac signa quibus adumbratur & præfiguratur; non omnia quidem anxie corradentes, quæ in hanc sententiam congeri poterant, sed illustra tantum, & Ethnicorum, aut Hæreticorum cavillationibus majora: cavebimusque interim ne quod in aliquibus Christianis carpebat olim Maimonides, id admittamus, ne videlicet nimio partium studio proveci longius, signi ac typi, aut vaticinii vim vel ingratius tribuamus iis antiqui Fœderis testimoniis, quæ utroque vacua sunt. Deinde vero Messiam illum, fuisse Jesum Nazarenum ex eorumdem Prophetarum prædictionibus alia Propositione ostendemus. Impium porro Apellem, de Marcionistarum grege Hæreticum, qui Prophetias ut falsas sibi que contrarias ac dissonas penitus alpernabatur, haudquam hic adoriemur. Quod opportunius fiet ab iis, qui interpretandas illas susceperunt. Quanquam vel ex sequentibus, iisque præsertim quæ Propositione nona colligemus, sibi met consentire ipsas, & in prænuntiando Christo Jesu præclare convenire probabimus.

VII. Prima occurrit capite tertio Geneseos, ubi serpentem insidiatorem his verbis affatur Deus: *Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen tuum & semen illius: Ipse conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo illius.* Vulgata quidem habet *Ipsa*; at Ebraicum exemplar, & Septuaginta Senum Interpretatio, & Samaritana editio habent *Ipsæ*. Ita & Onkelos, & Jacobus Tawosus Judæus, Periscus interpres, & Syrus. Ita Irenæus, Cyprianus, & Hieronymus. Nempe significatur Christus. Quod quamvis Judæi recentiores alio flectere sunt conati, contra it tamen vetustiorum fides, qui majori candore Christum hic agnoscunt. Ait quippe Jonathan ben Uziel futurum ut filii mulieris, homines videlicet, præceptis divinis obtemperando caput serpentis conterant; rursus calcem eorum dente invadat serpens, cum prolabantur in vitia; at serpenti remedium fore nullum, piorum vero hominum vulnere Christum, cum venerit, medicinam facturum. Quod perinde est ac si diceret Christum per sanctos homines auxilio ejus fretos, insidiantem iis Dæmonem devicturum. Quam interpretationem amplexus est Hierosolymitanus Paraphrastes.

Alter venturi Christi prædictio iis continetur pollicitationibus, quibus Abrahami, Isaaci, & Jacobi fidem ac virtutem Deus est profecutus, cum futurum ipsis sponddit, ut *Benedicantur in iis, & in semine eorum, cunctæ tribus terra.* Quæ sic intellexit Petrus, cum ad Judæos verba faceret: *Vos estis filii Prophetarum, & Testamenti quod disposuit Deus ad Patres nostros, dicens ad Abraham: Et in nomine tuo benedicentur omnes familiae terra. Vobis primum Deus suscitans Filium suum, misit eum benedicientem vobis, ut converterat se unusquisque à nequitia sua.* Nec aliter Paulus cum scriberet ad Galatas: *Abrahæ dictæ sunt promissiones, & semini ejus. Non dicit; Et seminibus, quasi in multis,* Gal. 3. 16.

Joh. 10. 30, 31:

1. Cor. 2. 4.

Origen. libr. 1. cont. Cels. Duplex eorū secta, qui prædictum fuisse Christum negarunt.

August. adv. Faust. Manich. libr. 12. cap. 1. & libr. 16. c. 4.

Colliguntur vaticinationes Christi prænuntia: 2. Genes. Gen. 3. 15. Iren. l. 4. c. 78. Cyprian. Test. libr. 2. cap. 9. Hier. Tradit. Ebr. in Gen.

Gen. 12. 3. & 18. 18. & 22. 18. & 26. 4. & 28. Act. 3. 25. 26.

Gal. 3. 16.